

Матеріали

науково-практичної конференції
з міжнародною участю

“Симуляційна медицина погляд в майбутнє”

(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)

м. Чернівці
19 лютого 2021

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ,

“МЕДИЧНА СИМУЛЯЦІЯ - ПОГЛЯД В МАЙБУТНЄ”

*(впровадження інноваційних технологій
у вищу медичну освіту України)*

м. Чернівці

19 лютого 2021

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Головний редактор:

Бойчук Т. М. – в. о. ректора Буковинського державного медичного університету, д.мед.н., професор.

Редакційна колегія:

Геруш І. В. – к.мед.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи.

Ходоровський В. М. - к.мед.н., доцент, начальник навчального відділу з сектором моніторингу якості освіти та інформаційно-аналітичного забезпечення.

Смандич В. С. - к.мед.н., керівник навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, асистент кафедри внутрішньої медицини, клінічної фармакології та професійних хвороб.

Хлуновська Л. Ю. - к.мед.н., асистент кафедри педіатрії та медичної генетики.

У тезах доповідей науково-практичної конференції з міжнародною участю лікарів, науковців та молодих вчених, подаються стислі відомості щодо результатів наукової роботи, виконаної учасниками конференції.

С 37 **Медична симуляція – погляд у майбутнє (впровадження інноваційних технологій у вищу медичну освіту України)** (для лікарів, науковців та молодих вчених) : наук.-практ. конф. з міжнар. участю. Чернівці, 19.02.2021 року: тези доп. / Чернівці: БДМУ. – 267 с.

УДК : 378.147.091.33-027.22(061.3)

С 37

Буковинський державний медичний університет, 2021

3. Simulation in paediatrics: An educational revolution. A. Cheng, J. Duff, E. Grant, N. Kissoon, V. J Grant. Paediatr Child Health. 2007 Jul; 12(6): 465–468. Available on <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2528751/>
4. Гострі отруєння. Уніфікований клінічний протокол екстреної медичної допомоги. (Затверджено Наказом Міністерства охорони здоров'я України 15 січня 2014 року No 34) // Острые и неотложные состояния в практике врача No 3-4, 2016. - С. 44-54. World J Emerg Med. 2010; 1(2): 154–156.
5. Epidemiology of poisoning in children: a 7-year survey in a paediatric emergency care unit .T. Lamireau, B. Llanas, M. Fayon at al. April 2012 European Journal of Emergency Medicine 9(1):9-14.
6. Mehrpour, O., Akbari, A., Jahani, F. et al. Epidemiological and clinical profiles of acute poisoning in patients admitted to the intensive care unit in eastern Iran (2010 to 2017). BMC Emerg Med 18, 30 (2018). <https://doi.org/10.1186/s12873-018-0181-6>
7. Alinier, Guillaume. (2010). Developing High-Fidelity Health Care Simulation Scenarios: A Guide for Educators and Professionals. Simulation & Gaming - Simulat Gaming. 41. 10.1177/1046878109355683.
8. Motola, Ivette & Devine, Luke & Chung, Hyun & Sullivan, John & Issenberg, Barry. (2013). Simulation in healthcare education: A best evidence practical guide. AMEE Guide No. 82. Medical teacher. 35. 10.3109/0142159X.2013.818632.

НЕОБХІДНІСТЬ ТА МОЖЛИВОСТІ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ НА ПІСЛЯДИПЛОМНОМУ ЕТАПІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРЯ

Кричун І.І.

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

Динамічний розвиток практичної медицини, постійне оновлення клінічних рекомендацій вимагають адаптації навчального процесу до стрімкого розвитку знань. До природного процесу розвитку науки та процесів навчання приєдналися екстремальні умови пандемії та локдауну. Але процес навчання не може бути зупинений. І тому своєчасно виникли нові завдання щодо пристосування педагогічного процесу до нових, багато в чому непередбачуваних, умов. І тут на допомогу приходять веб-технології навчання які, у зв'язку зі стрімким розвитком комп'ютеризації суспільства та проникненням інтернет-технологій у всі сфери людської діяльності, почали активно розвиватись ще в останні десятиліття ХХ ст. [1] та органічно доповнювали традиційні форми навчання, але не були основними.

Варто зауважити, що дистанційне навчання не набуло такого поширення та популярності на післядипломному етапі, як на додипломному етапі підготовки лікаря. Цьому факту є декілька пояснень. Це і особлива значущість практичної складової навчання на післядипломному етапі, яку складно реалізувати при такому типі навчання, і контингент учнів, і вік та ментальність лікарів, які проходять навчання, особливо на курсах тематичного удосконалення, які не достатньо володіють сучасними гаджетами для дистанційного навчання тощо.

Тому, можливо, і питанню про практичне використання сучасних веб-технологій з інтерактивними методами навчання у викладанні медичних дисциплін, особливо на післядипломному етапі, не приділялось достатньої уваги.

В умовах, що склались у світі в зв'язку з пандемією, інтернет-технології навчання виходять на перший план. Але медицина це не тільки теорія, це – насамперед практика. І саме практична складова навчання медика страждає при дистанційному навчанні в умовах пандемії. Тому саме інтерактивні методи навчання з використанням інформаційно-освітніх веб-технологій можуть зменшити розрив між теоретичними знаннями та практичними вміннями [2].

Підготовка кваліфікованого лікаря неможлива без контакту і спілкування з реальними пацієнтами. Але життя диктує свої вимоги: дистанційне навчання в умовах пандемії та пов'язаного з цим карантинном, фундаментальні етичні проблеми, пов'язані з безпекою пацієнта і його благополуччям, пошук ефективних методів навчання в умовах обмеженого або неможливого безпосереднього спілкування з пацієнтом. Одним із таких методів є симуляційне навчання [5]. Одним з доступних методів симуляційного навчання є електронні бази клінічних випадків. Навчання клінічних умінь з використанням електронної бази клінічних випадків надає можливість інтернам та лікарям-слухачам робити помилки у безпечному середовищі, що покращує удосконалення ними клінічних умінь. А отже, симуляційне навчання в рамках післядипломної освіти дозволяє досягти більш високого рівня клінічної компетентності лікарів [3].

Особливе місце у формуванні навчальних здібностей займає метод візуалізації навчання. У даний час існує безліч досліджень впливу візуального компонента на результативність процесу навчання [3,4,5]. Освітня інформація на основі мультимедіа відкриває можливість доповнення традиційних методів навчання медіафайлами (графічні зображення, аудіо- та відеофайлами), що дозволяє збагачувати освітній процес різноманітною інформацією та сприяти більш ефективному її засвоєнню. Візуальні методи відображення інформації є невід'ємною складовою дистанційного навчання. У рамках дистанційної медичної освіти візуальні методи відображення інформації значно підвищують якість підготовки фахівців, сприяють глибшому запам'ятовуванню матеріалу та розвитку професійної компетентності.

Виходячи з власного досвіду дистанційного навчання, найбільш ефективним є презентації клінічних випадків, лекції проблемних клінічних ситуацій (докладний виклад клінічного випадку з візуалізацією результатів обстеження, огляд клінічних рекомендації щодо обговорюваної в клінічному випадку патології, обговорення особливостей клінічної ситуації, результатів лікування, дискусія, невирішені питання, перспективи досліджень).

Висновки. Отже, використання дистанційного навчання на післядипломному етапі має ряд обмежень. Насамперед, це обмеженість дистанційної форми навчання в плані практичної складової навчального процесу, що має особливо негативне значення в підготовці медичного працівника. Тому рекомендується впроваджувати в дистанційне навчання симуляційні методики, які можуть зменшити розрив між теоретичними знаннями та практичними вміннями. Серед симуляційних методик навчання найбільш доступними та ефективними є електронні бази клінічних випадків та методи візуалізації навчання.

Список використаних джерел

1. Saroyan A., Snell L. S. Variations in Lecturing Styles. Higher Education. 1997. № 1 (33). P. 85–104.

2. Використання інтерактивних технологій навчання з елементами стимуляційного сценарію на післядипломному етапі підготовки інтернів-педіатрів / Л. А. Іванова, М. Н. Гарас, І. Б. Горбатюк, Л. І. Романчук Проблеми безперервної медичної освіти на науки. 2020. № 3 (39). С. 20-23.
3. Журавльова Л. В., Лопіна Н. А. Трикомпонентний практично-орієнтований підхід у додипломній та післядипломній підготовці лікарів з дисципліни «внутрішні хвороби» за допомогою інтерактивних тренажерів. Сучасні підходи до вищої медичної освіти в Україні (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку): матеріали XIV Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю. Тернопіль: ТДМУ, 2017. Т. 2. С. 335–336.
4. Лопіна Н., Журавльова Л. Практично-орієнтований кейс-метод навчання в системі безперервної медичної освіти на основі інформаційних веб-технологій / Неперервна професійна освіта: теорія і практика (серія: педагогічні науки). 2018. Випуск № 3-4 (56-57). С. 67-73.
5. Путинцев А. Н., Алексеев Т. В. Кейс-метод в медицинском образовании: современные программные продукты. Международный журнал прикладных и фундаментальных исследований. 2016. № 12. С. 1655 1659.

**СИМУЛЯЦІЙНЕ НАВЧАННЯ В ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК У
СТУДЕНТІВ ІV КУРСУ СТОМАТОЛОГІЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ ПРИ
ВИКЛАДАННІ ДИТЯЧОЇ ТЕРАПЕВТИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ
Лісецька І.С.**

Івано-Франківський національний медичний університет, м.Івано-Франківськ

Сучасні світові стандарти в галузі вищої медичної освіти передбачають підготовку висококваліфікованих спеціалістів нової формації, здатних інтегрувати теоретичні знання і практичні уміння в цілісну систему, володіти новітніми технологіями, а також компетентних, спроможних до ефективної праці на рівні міжнародних стандартів, готових до постійного професійного зростання тощо [3].

Специфікою стоматологічної освіти є те, що одночасно необхідно формувати відмінні теоретичні та практичні мануальні навички, що обумовлено виконанням маніпуляцій дрібним інструментом на обмеженому просторі у ротовій порожнині [5]. Для формування фахових компетентностей зі стоматології студенти повинні постійно відточувати свою майстерність, тренувати практичні мануальні навички і вміння, що дозволить їм у майбутньому стати досвідченими фахівцями. Окрім того, необхідно враховувати, що процес отримання медичної освіти має бути одночасно ефективним та безпечним для всіх учасників, зокрема пацієнтів, що може бути забезпечене завдяки використанню симуляційного навчання [1].

Симулювання – це імітація виконання реального процесу або роботи системи протягом певного часу. Використання симуляційних прийомів і методів при медичному навчанні називається симуляційним навчанням у навчанні. Використання методів симулювання дозволяє вдосконалити навчання студентів вищих навчальних медичних